

Ontwikkelingen in de EPD/ ZIS-markt

Vier jaar geleden publiceerden Zorgvisie en het toenmalige ICTzorg een overzicht van de EPD/ZIS-markt. In de afgelopen vier jaar heeft de tijd niet stil gestaan. Op deze pagina's daarom de huidige stand van zaken op de Nederlandse EPD/ZIS-markt.

AUTEUR ASTRID EGBERTZEN EN PATRICK VAN EEKEREN FOTO ISTOCK

Bij dit overzicht van de EPD/ZIS-markt zijn we uitgegaan van de ziekenhuisorganisaties in Nederland zoals die genoemd worden in de Markscan Medisch specialistische zorg van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) van eind 2012. De ziekenhuisorganisaties worden hierbij onderverdeeld in algemene en categorale ziekenhuizen en universitair medische centra. Daarnaast is een onderverdeling gemaakt in grootte op basis van bedrijfsopbrengsten.

Een belangrijke verandering sinds het overzicht van de EPD/ZIS-markt van vier jaar geleden is dat leveranciers steeds meer een geïntegreerd product aanbieden. De scheiding tussen EPD (elektronisch patiëntendossier) en ZIS (ziekenhuisinformatiesysteem) is aan het verdwijnen. In het overzicht wordt bij elk ziekenhuis de leverancier genoemd van wiens product primair gebruik wordt gemaakt, eventueel aangevuld met de leverancier van een aanvullend EPD. Van de ziekenhuizen die op dit moment nog bezig zijn met de implementatie van een nieuw EPD/ZIS wordt de nieuwe leverancier vermeld. Het overzicht is samengesteld door adviseurs van M&I/Partners op basis van marktkennis en nieuwsberichten.

Het aantal aanbieders op de Nederlandse EPD/ZIS-markt neemt af. Het is nieuwkomers, zoals Orbis met Agfa en PinkRoccade en TietoEnator met iMedOne, de afgelopen jaren niet gelukt om een positie te verwerven op de Nederlandse markt. Het leek er even op dat het Portugese Alert hier wel in zou slagen, maar bij de implementatie ging het toch fout. Vier ziekenhuizen die voor Alert hadden gekozen, hebben de samenwerking met het bedrijf weer opgezegd.

Een uitzondering is het Amerikaanse Epic dat er wel in is geslaagd om met vier Nederlandse ziekenhuizen contracten af te sluiten, waaronder het UMC St Radboud in Nijmegen.

Door de alsmaar groter wordende behoefte om dossiervoering, zorglogistiek en samenwerking met patiënten en zorgverleners buiten de ziekenhuismuren digitaal te ondersteunen, ontwikkelen leveranciers steeds meer

INDELING ZIEKENHUIZEN

soort ziekenhuis	grootte op basis van bedrijfsopbrengsten		aantal
algemeen ziekenhuis	Klein	< €100 miljoen	31
	Middel	€100-200 miljoen	33
	Groot	> €200 miljoen	18
categoriaal ziekenhuis	Middel	€100-200 miljoen	2
universitair medisch centrum			8
totaal			92

geïntegreerde producten. Deze ontwikkeling is lastig te volgen voor ziekenhuizen die zelf een ZIS of EPD hebben ontwikkeld en zij maken daarom steeds vaker de keuze om hiermee te stoppen. Ook leveranciers die alleen EPD-functionaliteit aanbieden, verliezen hierdoor terrein. De behoefte aan geïntegreerde producten maakt het ook lastig voor nieuwe leveranciers om de Nederlandse markt te betreden omdat het voor een ziekenhuis een uiterst complexe en langdurige operatie is om op een andere leverancier over te stappen.

Nieuwe klanten

Toch zijn de afgelopen jaren tien ziekenhuizen overgestapt naar een nieuwe leverancier. Daarbij zijn alleen ChipSoft, acht nieuwe ziekenhuizen, en Epic, twee nieuwe ziekenhuizen, erin geslaagd om nieuwe klanten te verwerven. Grote verliezer is CSC-iSOFT die tot nu toe alleen maar klanten heeft verloren. Het is de

vraag of CSC-iSOFT er nog in slaagt om terug te komen.

ChipSoft behoudt dus niet alleen haar dominante positie op de Nederlandse markt, maar breidt deze zelfs stevig uit. Ook Epic lukt het om als relatief nieuwe toetredster haar marktpositie te versterken. Dit roept de vraag op waarom het Epic wel lukt om succesvol de Nederlandse markt te betreden en Alert niet. Deze vraag is echter niet zo makkelijk te beantwoorden. Het onderscheidend vermogen zit natuurlijk niet in het ter beschikking hebben van functionaliteit, maar wel in hoe deze gebruikt wordt om zorgprocessen te ondersteunen. Epic is waarschijnlijk beter in staat gebleken de juiste aansluiting te vinden bij de Nederlandse situatie. Waarschijnlijk speelt het ook een belangrijke rol dat Epic zich duidelijk focust op de Nederlandse markt terwijl Alert op meerdere borden tegelijk schaakt en ook bezig is met implementaties in een groot aantal andere landen in

Europa, Noord- en Zuid-Amerika en Azië.

Shortlist

Naast het dalende aantal leveranciers op de Nederlandse markt is ook opvallend dat wanneer ziekenhuizen zich oriënteren op een nieuw EPD/ZIS, het aantal leveranciers op de shortlist ook afneemt. In de regel staan eigenlijk alleen ChipSoft en Epic hier nog op en in de gevallen waarin het ziekenhuis al beschikt over producten van McKesson, soms ook McKesson. Opvallende nieuwkomer is echter Siemens met Soarian die een proof-of-concept doet bij Erasmus MC en UMC Groningen na een Europees aanbestedingstraject.

Onder invloed van de huidige trend van fusies en samenwerkingen (zie kader) vervagen de muren van ziekenhuisorganisaties en verandert het zorglandschap. De grote uitdaging voor ziekenhuizen is hoe zij hier in de komende periode met hun informatievoorziening op kunnen inspelen. Deze schaalvergroting en het dalend aantal EPD/ZIS-leveranciers kunnen nadelig gevolgen hebben voor de concurrentie op EPD/ZIS-markt. Een gezonde markt zou gebaat zijn bij minimaal drie à vier leveranciers anders kan het weleens ongezond uitpakken voor de Nederlandse zorg. Het overzicht van de EPD/ZIS-markt staat op de hierna volgende pagina's.

Astrid Egbertzen en Patrick van Eekeren zijn respectievelijk principal adviseur en partner bij M&I/Partners

OVERZICHT LEVERANCIERS PER ZIEKENHUIS

naam ziekenhuis	vestigingsplaats	grootte	EPD/ZIS	aanvullend EPD
Medisch Centrum Alkmaar	ALKMAAR	G	McKesson	
Ziekenhuisgroep Twente	ALMELO/HENGELO	G	ChipSoft	
Flevo Ziekenhuis	ALMERE	M	Siemens-i.s.h.med	
Meander Medisch Centrum	AMERSFOORT	G	McKesson	
Ziekenhuis Amstelland	AMSTELVEEN	K	Siemens-i.s.h.med	
Slotervaart Ziekenhuis	AMSTERDAM	M	ChipSoft	
BovenIJ Ziekenhuis	AMSTERDAM	K	ChipSoft	
Sint Lucas Andreas Ziekenhuis	AMSTERDAM	M	Epic	
Onze Lieve Vrouwe Gasthuis	AMSTERDAM	G	McKesson	
A. van Leeuwenhoek Zkh/Ned. Kanker Inst	AMSTERDAM	cat-M	ChipSoft	
VU Medisch Centrum	AMSTERDAM		CSC-iSOFT	
Academisch Medisch Centrum	AMSTERDAM ZUIDOOST		CSC-iSOFT	Norma
Gelre Ziekenhuizen	APELDOORN/ZUTPHEN	G	Siemens-i.s.h.med	
Rijnstate	ARNHEM/ZEVENAAR/VELP	G	ChipSoft	
Wilhelmina Ziekenhuis	ASSEN	K	ChipSoft	
Lievensberg Ziekenhuis	BERGEN OP ZOOM	K	ChipSoft	
Rode Kruis Ziekenhuis	BEVERWIJK	K	ChipSoft	
Maasziekenhuis Pantein	BOXMEER	K	ChipSoft	
Amphia Ziekenhuis	BREDA	G	Epic	
IJsselland Ziekenhuis	CAPELLE AAN DEN IJSSEL	M	Siemens-i.s.h.med	
Reinier de Graaf Groep	DELFT	M	ChipSoft	
Ommelander Ziekenhuis Groep (Delftzicht en St Lucas Zkh)	DELFTZIJL	K	McKesson	
Gemini Ziekenhuis	DEN HELDER	K	McKesson	
Deventer Ziekenhuis	DEVENTER	M	ChipSoft	
van Weel-Bethesda Ziekenhuis (CuraMare)	DIRKSLAND	K	eigen ontwikkeling	
Slingeland Ziekenhuis	DOETINCHEM	M	ChipSoft	
Ziekenhuis De Sionsberg (Zorggroep Pasana)	DOKKUM	K	ChipSoft	
Albert Schweitzer Ziekenhuis	DORDRECHT	G	Siemens-i.s.h.med	
Nij Smellinghe	DRACHTEN	K	ChipSoft	
Ziekenhuis De Gelderse Vallei	EDE GLD	M	McKesson	Norma
Catharina Ziekenhuis	EINDHOVEN	G	ChipSoft	
Maxima Medisch Centrum	EINDHOVEN/VELDHOVEN	M	ChipSoft	
Scheper Ziekenhuis (Zorggroep Leveste Middenveld)	EMMEN	M	McKesson	Norma
Medisch Spectrum Twente	ENSCHDEDE	G	McKesson	eigen
St Anna Ziekenhuis	GELDROP	K	McKesson	
Admiraal de Ruyter Ziekenhuis	GOES/VLISSINGEN/ ZIERIK-ZEE	M	ChipSoft	

naam ziekenhuis	vestigingsplaats	grootte	EPD/ZIS	aanvullend EPD
Rivas Zorggroep Beatrixziekenhuis	GORINCHEM	K	CSC-iSOFT	
Groene Hart Ziekenhuis	GOUDA	M	McKesson	Norma
Martini Ziekenhuis	GRONINGEN	M	ChipSoft	
Universitair Medisch Centrum Groningen	GRONINGEN		CSC-iSOFT	eigen
Kennemer Gasthuis	HAARLEM	M	McKesson	
Ziekenhuis Röpcke-Zweers (Saxenburgh Groep)	HARDENBERG	K	ChipSoft	
St Jansdal	HARDERWIJK	M	CSC-iSOFT	
De Tjongerschans (Zorgpartners Friesland)	HEERENVEEN	K	ChipSoft	
Atrium Medisch Centrum	HEERLEN/BRUNSSUM/ KERKRADE	G	Siemens-i.s.h.med	
Elkerliek Ziekenhuis	HELMOND	M	eigen ontwikkeling	MCS
Tergooi Ziekenhuizen	HILVERSUM/BLARICUM	M	CSC-iSOFT	
Spaarne Ziekenhuis	HOOFDDORP	M	Epic	
Ziekenhuis Bethesda (Zorggroep Leveste Middenveld)	HOOGEVEEN	K	eigen ontwikkeling (Eridanos voorheen IC2it)	
Westfries Gasthuis	HOORN NH	M	ChipSoft	
Medisch Centrum Leeuwarden (Zorgpartners Friesland)	LEEUWARDEN/HARLINGEN	G	CSC-iSOFT	
Diaconessenhuis	LEIDEN	K	ChipSoft	
Leids Universitair Medisch Centrum	LEIDEN		ChipSoft	
Rijnland Ziekenhuis	LEIDERDORP/ALPHEN A/D RIJN	M	McKesson	MCS
IJsselmeerziekenhuizen (MC Groep)	LELYSTAD/EMMELOORD	K	McKesson	
Academisch Ziekenhuis Maastricht	MAASTRICHT		Siemens-i.s.h.med	
Diaconessenhuis Meppel (Zorgcombinatie Noorderboog)	MEPPEL	K	ChipSoft	
St Antonius Ziekenhuis	NIEUWEGEIN/UTRECHT	G	CSC-iSOFT	eigen
Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis	NIJMEGEN	M	CSC-iSOFT	
St. Maartenskliniek	NIJMEGEN	cat-M	ChipSoft	
Universitair Medisch Centrum St. Radboud	NIJMEGEN		Epic	
Ziekenhuis Bernhoven	OSS/VEGHEL	M	McKesson	
Waterlandziekenhuis	PURMEREND	K	Siemens-i.s.h.med	
Laurentius Ziekenhuis	ROERMOND	M	ChipSoft	
Franciscus Ziekenhuis Roosendaal	ROSENDAAL	M	ChipSoft	
St. Franciscus Gasthuis	ROTTERDAM	M	ChipSoft	
Maasstadziekenhuis	ROTTERDAM	G	ChipSoft	
Ikazia Ziekenhuis	ROTTERDAM	K	CSC-iSOFT	

naam ziekenhuis	vestigingsplaats	grootte	EPD/ZIS	aanvullend EPD
Havenziekenhuis	ROTTERDAM	K	McKesson	
Erasmus Medisch Centrum	ROTTERDAM		CSC-iSOFT	eigen
HagaZiekenhuis	S GRAVENHAGE	G	Siemens-i.s.h.med	
Bronovo Ziekenhuis	S GRAVENHAGE	K	Siemens-Soarian	
Medisch Centrum Haaglanden	S GRAVENHAGE/ LEIDSCHEN-DAM	G	ChipSoft	
Jeroen Bosch Ziekenhuis	S HERTOGENBOSCH	G	CSC-iSOFT	
Vlietland Ziekenhuis	SCHIEDAM	M	CSC-iSOFT	
Orbis Medisch Centrum	SITTARD-GELEEN	M	Siemens-i.s.h.med	
Antonius Ziekenhuis	SNEEK	K	ChipSoft	
Ruwaard van Putten Ziekenhuis	SPIJKENISSE	K	CSC-iSOFT	
Refaja Ziekenhuis	STADSKANAAL	K	McKesson	
ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen	TERNEUZEN	M	ChipSoft	
Ziekenhuis Rivierenland	TIEL	K	Siemens-Soarian	
Tweesteden Ziekenhuis	TILBURG/WAALWIJK	M	CSC-iSOFT	
St Elisabeth Ziekenhuis	TILBURG	M	CSC-iSOFT	eigen
Diakonessenhuis	UTRECHT/DOORN/ZEIST	M	ChipSoft	
Universitair Medisch Centrum Utrecht	UTRECHT		ChipSoft	
VieCuri Medisch Centrum	VENLO	M	ChipSoft	
St Jans Gasthuis	WEERT	K	ChipSoft	
Streekziekenhuis Koningin Beatrix	WINTERSWIJK	K	ChipSoft	
Zuwe Hofpoort Ziekenhuis	WOERDEN	K	ChipSoft	
Zaans Medisch Centrum	ZAANDAM	M	ChipSoft	
LangeLand Ziekenhuis	ZOETERMEER	K	ChipSoft	
Isala Klinieken	ZWOLLE	G	eigen ontwikkeling (Eridanos voorheen IC2it)	

MARKTAANDEEL PER LEVERANCIER ABSOLUUT EN PROCENTUEEL

EPD/ZIS	soort ziekenhuis				categoraal	UMC	totaal
	algemeen			M			
	K	M	G	M			
ChipSoft	16 (17 %)	15 (16%)	5 (5%)	2 (2%)	2 (2%)	40 (43%)	
CSC-iSOFT	3 (3%)	6 (7%)	3 (3%)		4 (4%)	16 (17%)	
Epic		2 (2%)	1 (1%)		1 (1%)	4 (4%)	
McKesson	6 (7%)	6 (7%)	4 (4%)			16 (17%)	
Siemens-i.s.h.med	2 (2%)	3 (3%)	4 (4%)		1 (1%)	10 (11%)	
Siemens-Soarian	2 (2%)					2 (2%)	
eigen ontwikkeling	2 (2%)	1 (1%)	1 (1%)			4 (4%)	
totaal	31 (34%)	33 (36%)	18 (20%)	2 (2%)	8 (9%)	92	